

APSTIPRINU:
Grobiņas Mūzikas un mākslas skolas
direktore Mārīte Bruža
Grobiņā 2021.gada 31. augustā

IZGLĪTĪBAS IESTĀDE
PROGRAMMAS VEIDS
PROGRAMMU KOPA
ĪSTENOŠANAS ILGUMS
IEGUVES FORMA

Grobiņas Mūzikas un mākslas skola
Profesionālās ievirzes izglītības programma
Vizuāli plastiskā māksla
1460 stundas
Klātiene

Mācību priekšmeta
ZĪMĒŠANA
programma

280 stundas

Izglītības programmu apgūst līdztekus vispārējai izglītībai

Mācību programma aktualizēta 26.08.2021.
Mācību priekšmetu programmu izstrādāja pēc LNKC vadlīnijām pedagogs
Kristīne Ulberte

MĒRĶIS

Sekmēt audzēkņa zīmēšanas prasmes apguvi kā līdzekli pasaules izzināšanai, attēlošanai un pašizteiksmes veidošanai, attīstot ieinteresētu un radošu personību.

UZDEVUMI

- Attīstīt prasmi vērot dabu un apkārtējo pasauli, saskatīt tajā būtisko, raksturīgo un lietās atpazīt specifiski māksliniecisko, prast to vizualizēt.
- Apgūt zīmēšanas izteiksmes līdzekļus un kompozīciju, tehnikas un paņēmienus, akadēmiskās zīmēšanas pamatus.
- Apgūt zīmējumu kā savu radošo ieceru izpaušmes veidu, analizēt radoša darba procesu un rezultātu.

MĀCĪBU PRIEKŠMETA APGUVES ILGUMS UN APJOMS

Stundu skaits	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	kopā
nedēļā	1	1	2	2	2	8
mācību gadā	35	35	70	70	70	280

MĀCĪBU PRIEKŠMETA PROGRAMMAS SATURS

Mācību priekšmeta „Zīmēšana” satura daļas:

- 1. Mākslas uztvere:**
Dabas un kultūrvides daudzveidība.
Zīmējuma un grafikas daudzveidība;
- 2. Mākslas valoda:**
Izteiksmes līdzekļi un kompozīcija;
Tehnikas un paņēmieni;
Akadēmiskās zīmēšanas pamati;
Skicēšanas pamati.
- 3. Radošā un vērtējošā darbība:**
Radošā procesa daudzveidība;
Vērtēšana, pašvērtējums saistībā ar uzdevumu un analīze.

Mācību priekšmeta *Zīmēšana* saturs nodrošina saikni starp *Gleznošanu*, *Kompozīciju*, un citiem mācību priekšmetiem, kā arī priekšnoteikumus apgūto zināšanu un prasmju daudzveidīgai lietošanai.

Mācību priekšmeta *Zīmēšana* saturu veido vienpadsmit tēmas. Priekšmeta apguves īpatnība nosaka, ka tēmas tiek apgūtas, ik pēc noteikta laika atkārtojot tās. Tēmām atkārtojoties, pieaug to grūtības pakāpe. Mācību satura apguves secību veido mācību priekšmeta *Zīmēšana* pedagogs.

Vienpadsmit tēmas kopumā un katra tēma atsevišķi ietver visas mācību priekšmeta *Zīmēšana* satura daļas: mākslas uztveri, mākslas valodu, radošo un vērtējošo darbību.

Ikvienu tēmu īstenojas kā daudzveidīgi mācību uzdevumi, kurus izvēlas skolotājs atbilstoši plānotajam mācību procesam. Mācību uzdevumu dažādība nodrošina

audzēkņa daudzveidīgu prasmju apguvi un spēju attīstīšanu - redzes atmiņas attīstīšanu, prasmi mērķtiecīgi vērot un veikt vizuālus pierakstus – skices un uzmetumus, stājas un rokas kustību izkopšanu, mākslas piemēru pētīšanu un analīzi, kā arī radoša darba un darba procesa novērtēšanu un citas.

Līnija	Līnijas iepazīšana darbībā. Līniju dažādība, tēlainība, pielietojums.
Forma	Formu daudzveidība un raksturs: ģeometriskas un plastiskas formas, vienkāršas un saliktas formas. Formas attēlojums plaknē (apveids, siluets, apjoms).
Tonis	Tumši – gaišā attiecības, to novērtējums. Kontrasts un nianšes Tonālo gradāciju ieguves paņēmieni. Toņa tēlainā izteiksmība.
Virsmas	Virsmas rakstura izpēte. Virsmas īpašību un faktūru daudzveidīga izzināšana (redze, tauste) un attēlošana (tekstūra).
Telpa	Priekšmetu izvietojums telpā (viens aiz otra, tuvāk – tālāk). Objektu izmēru izmaiņas telpā Lineārā un gaisa perspektīva. Zīmējuma plāni.
Zīmēšanas tehnikas, paņēmieni, materiāli.	Stāja, rokas/acs koordinācija Skice, uzmetums, vingrinājums Materiālu/ instrumentu raksturs, izteiksmīgums.
Akadēmiskās zīmēšanas pamati	
Uzbūves zīmējums.	Ģeometrisku un plastisku formu uzbūves zīmējums: kompozīcija lapā, konstruēšana, ievērojot proporcijas un perspektīvi.
Tonāls zīmējums.	Apjoms un materialitāte. Gaismēna un tonis. Zīmēšanas tehnikas un ēnošanas paņēmieni. Štrihs.
Zīmējumu un grafikas darbu iepazīšana	Kopija. Interpretācija. Analīze un vērtēšana.
Grafikas tehnikas	Tehniku apguve, eksperimenti un to radošs pielietojums.
Radoša pašizpaušme	Tematiski un iztēles zīmējumi. Mērķtiecīga izteiksmes līdzekļu un tehnikas izmantošana

MĀCĪBU PRIEKŠMETA PROGRAMMAS SATURA APGUVES SECĪBA

1. māc.gadā 35 st.:

- Iepazīties ar zīmēšanas pamatprincipiem, dažādiem zīmēšanas materiāliem un tehnikām;
- Attīstīt motoriskās prasmes un iemaņas: spēju koncentrēties, uztvert informāciju, attīstīt speciālās vizuāli radošās prasmes;
- Studēt vienkāršu dabas formu uzbūvi.

2. māc.gadā 35 st.:

- Pilnveidot speciālās vizuāli radošās prasmes attīstot darba tempa, apjoma, kvalitātes iemaņas;
- Mācīties pielietot un analizēt vizuālos elementus un to savienojumus.
- Iepazīties ar lineārās perspektīvas pamatprincipiem;
- Apgūt formas veidošanas principus, tonālo attiecību attēlošanas pamatus;
- Gūt priekšstatu par jēdzieniem: apjoms, tonis, gaisma, ēna (pašēna, krītošā ēna), reflekss, kontrasts, ritms.

3. māc.gadā 70 st.:

- Pilnveidot grafisko izteiksmes līdzekļu izmantošanas prasmes;
- Veidot skicēšanas prasmes, veicot īstermiņa figūras un telpas studijas;
- Prast analizēt vizuālos elementus un to savienojumus;
- Padziļināt izpratni par priekšmetu formas uzbūvi, apjoma attēlošanu plaknē;
- Attīstīt prasmi izmantot dažādas zīmēšanas tehnikas.

4. māc.gadā 70 st.:

- Attīstīt speciālās vizuāli radošās darbības iemaņas, kvalitatīvās prasmes;
- Mērķtiecīgi izvēlēties un pielietot noteiktus tehniskos paņēmienus;
- Pilnveidot zināšanas par lineāro un gaisa perspektīvu, tonālajām attiecībām, konstruktīvo uzbūvi, proporcijām;
- Apgūtās iemaņas un prasmes pielietot lineārajos un tonālajos darbos.

5. māc.gadā 70 st.:

- Attīstīt patstāvīga radošā darba spējas, pilnveidojot un nostiprinot iepriekšējos gados apgūtos zīmēšanas principus un gūtās zināšanas.
- Izteismīgi pielietot daudzveidīgus materiālus, darbarīkus un tehnikas.
- Veikt atbilstošus uzdevumus, lai sagatavotos konkrētām iestājpārbaudījumu prasībām profesionālās vidējās izglītības ieguvei vizuāli plastiskās mākslas, lietišķās mākslas un dizaina programmās;
- Apgūtās zināšanas daudzpusīgi pielietot izstrādājot nobeiguma darbu.

MĀCĪBU PRIEKŠMETA SATURA APGUVES PLĀNS

Klase, stundu skaits	Tēmas
1.klase 35 st.	1.semestris
	Apgūt dažādus materiālus un zīmēšanas tehnikas, paņēmienus, materiālu/ instrumentu raksturu, izteiksmīgumu: <ul style="list-style-type: none"> • Līnija. Līniju dažādība, daudzveidība, pielietojums. Līnijas iepazīšana darbībā, līniju vingrinājumi, līnijas tēlainība vizuāli radošos darbos; • Skice, uzmetums, acumēra vingrinājumi, skicēšanas iemaņas; • Dabas studijas. Vienkāršu dabas formu uzbūve-līnija, siluets, proporcijas, lielumu attiecības.
	2.semestris
	Iepazīties ar Zīmēšanas kompozīcijas pamatprincipiem: <ul style="list-style-type: none"> • Zīmējuma kompozīcija. Priekšmetu kārtošana vienotā kompozīcijā, lietu savstarpējais novietojums lapā; • Ainavas kompozīcija. Ainavu studijas mākslinieku darbos. Objektu izmēru izmaiņas telpā. Zīmējuma plāni. Līniju ritmi ainavas kompozīcijā. Vienkāršas ainavas attēlojums; • Forma, siluets. Vienkāršas formas. Formas tēlainība, raksturs; • Štriha pamatiemaņas. Dažādu štriha veidu apgūšana, štrihs kā dekoratīvs elements laukuma aizpildīšanā.
2.klase 35 st.	1.semestris
	Apgūtās iemaņas un prasmes pielietot tonālajos darbos, formas veidošanā: <ul style="list-style-type: none"> • Forma. Dabas formas, plastiskas formas, vienkāršas un saliktas formas. Formas tēlainība, izteiksmīgums, proporcijas; • Formas attēlojums plaknē (apveids, siluets, apjoms); • Dabas formu studijas. Skicēšana. Rudens dabas formas-studijas, pētījumi; • Klusās dabas kompozīcija un zīmējums, priekšmetu izvietojums telpā (viens aiz otra, tuvāk – tālāk), iekomponējums lapā; • Dekoratīvu zīmējumu studijas. Grafiskas kompozīcijas;
	2.semestris

	<p>Gūt priekšstatu par jēdzieniem: apjoms, tonis, gaisma, ēna (pašēna, krītošā ēna), reflekss, kontrasts, ritms:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tumši-gaišā attiecības, to novērtējums, mākslinieku darbu studijas; • Štrihs. Tonālo gradāciju ieguves paņēmieni, Kontrasts un nianšes; • Gaisma/ēna. Tonālā gradācija. Tumši – gaišā attiecības, to novērtējums, izpratne, štrihs; • Dzīvās dabas studijas. Skicēšana. Dzīvnieki, putni; • Ritms zīmējuma kompozīcijā, formu stilizācijas, kā mākslinieciskās izteiksmes veids.
<p>3.klase 70 st.</p>	<p>1.semestris</p>
	<p>Pilnveidot grafisko izteiksmes līdzekļu un dažādas zīmēšanas tehnikas izmantošanas prasmes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akadēmiskās zīmēšanas pamati, secība, prasības, tēlainā izteiksmība; • Lineārs zīmējums. Konstrukcija, proporcijas, Iepazīties ar lineārās perspektīvas pamatprincipiem; • Ģeometriskas formas. Vienkāršu apaļu ģeometrisku formu un sadzīves priekšmetu grupas, Apgūt formas veidošanas principus, tonālo attiecību attēlošanas pamatus; • Skicēšana. Veidot skicēšanas prasmes, veicot īstermiņa figūras studijas; • Dekoratīvi zīmējumi. Kompozīcijas veidošana jauktās tehnikās.
	<p>2.semestris</p>
<p>Apgūt formas veidošanas principus, tonālo attiecību attēlošanas pamatus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzbūves zīmējums, perspektīva. Ģeometrisku un plastisku formu uzbūves zīmējums: kompozīcija lapā, konstruēšana, ievērojot proporcijas un perspektīvi; • Skicēšana. Veidot skicēšanas prasmes, veicot īstermiņa telpas studijas; • Figūra, portrets. Proporcijas, siluets, stilizācijas; • Radoši uzdevumi, interpretācijas studējot mākslas darbus (kubisms, ekspresionisms). 	
<p>4.klase 70 st.</p>	<p>1.semestris</p>
	<p>Padziļināt izpratni par priekšmetu formas uzbūvi, apjoma attēlošanu plaknē:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formu studijas- dabas formas, plastiskas formas, vienkāršas un saliktas formas- proporcijas, uzbūve, materialitāte; • Tonāli uzbūves zīmējumi, perspektīva + vide, arhitektūra; • Vides studijas-skicēšana: Lineārā un gaisa perspektīva, zīmējuma plāni; • Mākslinieku darbu studijas. Vides objekti, interjers, Arhitektūra (Hundertvasers, Gaudi u.c.)
	<p>2.semestris</p>
<p>Pilnveidot zināšanas par lineāro un gaisa perspektīvu, tonālajām attiecībām, konstruktīvo uzbūvi, proporcijām:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tonāls zīmējums. Zīmēšanas tehnikas un ēnošanas paņēmieni, apjoms un materialitāte, gaismēna un tonis; • Lineārā uzbūve Kompozīcija lapā, Tonalitāte, materialitāte, plāni. • Skicēšana (figūra, galva, detaļas); • Portrets, figūra. Grafikas tehnikas. Uzdevumi ar ideju, domu pētījumu), iedvesma no B.Bērziņa, , K.Padega,. 	

5.klase 70 st.	1.semestris
	Attīstīt patstāvīga radošā darba spējas, pilnveidojot un nostiprinot iepriekšējos gados apgūtos zīmēšanas principus un gūtās zināšanas: <ul style="list-style-type: none"> • Akadēmiskais zīmējums. Lineārs zīmējums, štrihs, izpratne par gaismēmām, telpiskums; • Klusā daba dažādās zīmēšanas tehnikās. Apjoms, materialitāte, virsmas faktūru daudzveidīga izziņāšana (redze, tauste) un attēlošana (tekstūra); • Tehnisko paņēmienu, līniju un ritmu mijiedarbība, dekoratīvu zīmējumu kompozīcijā;
	2.semestris
	Veikt atbilstošus uzdevumus, lai sagatavotos konkrētām iestājpārbaudījumu prasībām profesionālās vidējās izglītības ieguvei vizuāli plastiskās mākslas, lietišķās mākslas un dizaina programmās: <ul style="list-style-type: none"> • Uzbūves zīmējums, perspektīva. Ģeometrisku un plastisku formu uzbūves zīmējums: kompozīcija lapā, konstruēšana, ievērojot proporcijas un perspektīvi. • Akadēmiskais zīmējums Apjoms, telpiskums, materialitāte.

MĀCĪBU SASNIEGUMU VĒRTĒŠANAS PRASĪBAS, FORMAS UN VEIDI

Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipi ir šādi:

- pozitīvo sasniegumu summēšana;
- pārbaudes obligātums: izglītojamie saņem vērtējumu par izglītības programmas obligātā satura apguvi;
- izglītojamo zināšanām, prasmēm un attieksmēm noteikto kritēriju atklātība un skaidrība – prasību kopums iegūtās izglītības kvalitātes vērtēšanai atbilstoši izvirzītajiem izglītības programmas, kā arī mācību priekšmeta mērķiem un uzdevumiem;
- mācību sasniegumu vērtēšana notiek izglītojamo mācību darbu skatēs, izstādēs, konkursos. Vērtēšana notiek sistemātiski – ir kārtējās pārbaudes, ieskaites ar diferencētu vērtējumu,
- pārbaudes darbā izglītojamie apliecina zināšanas, prasmes, iemaņas un attieksmes konkrētajam apguves līmenim atbilstošā uzdevumā. Mācību starprezultātu un galarezultātu pārbaudēs iekļautais mācību saturs atbilst mācību priekšmetu programmās noteiktajam.
- izglītojamo mācību sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta programmas vai tās daļas apguves līmeni:
- mācību priekšmeta vai tā daļas apguve tiek vērtēta – organizējot pārrunas (pašnovērtējums, grupas biedru novērtējums, skolotāja vērtējums);
- mācību priekšmeta vai tā daļas apguve tiek vērtēta ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā;
- ja nav iespējams mācību sasniegumu vērtējums atbilstoši 10 ballu skalai, tad lieto vērtējumu- "ieskaitīts" vai "neieskaitīts".

10 ballu vērtējuma skala:

- **augsts apguves līmenis:** izcili – 10; teicami – 9;
- **optimāls apguves līmenis:** ļoti labi – 8; labi – 7; gandrīz labi – 6;
- **vidējs apguves līmenis:** viduvēji – 5; gandrīz viduvēji – 4;
- **zems apguves līmenis:** vāji – 3; ļoti vāji – 2; ļoti, ļoti vāji – 1.

Mācību sasniegumu vērtējumu 10 ballu skalā veido šādi kritēriji:

- iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte;
- iegūtās prasmes un iemaņas;
- attieksme pret izglītošanos;
- mācību sasniegumu attīstības dinamika.

MĀCĪBU DARBA FORMAS, METODES

Mācību stundas *Zīmēšanā* var notikt ne tikai mācību klasē – tās var notikt plenērā laukos un pilsētvidē, muzejā un izstāžu zālē vai citur.

Darba formas var izvēlēties radoši un variēt pēc situācijas: frontālais, individuālais, grupu darbs, demonstrējums mācību stundā, praktiska darbība, lekcija un mācību ekskursija.

Skolotājs atšķirīgās situācijās no daudzveidīgā metožu klāsta izvēlas tās mācību metodes, kuras liekas vispiemērotākās konkrēto mācību mērķu sasniegšanai.

Pēc darbības rakstura var izdalīt trīs atšķirīgas metožu grupas - norādošās, sokrātiskās un atklājuma metodes:

Norādošās metodes piemērotas, lai sniegtu audzēkņiem konkrētas zināšanas, prasmes, tehnikas.

- Norādošās metodes *Zīmēšanā* izmanto, uzsākot jaunu tēmu vai uzdevumu. Skolotāja *stāstījums* vai *demonstrējums* iepazīstina audzēkņus ar uzdevumu, metodiskajiem uzskates līdzekļiem un palīglīdzekļiem (skatu lodziņš, sarkanais filtrs u.c.), tehniskiem paņēmieniem (vizēšana, proporciju mērīšana) un instrumentiem uzdevuma veikšanai.

Sokrātiskās metodes lieto, lai virzītu audzēkņus uz patstāvīgi ideju un risinājuma meklēšanu, prasmes analizēt, vērtēt un izteikties attīstīšanu dialogā ar skolotāju un klases biedriem.

- Sokrātiskās metodes *Zīmēšanā* izmanto, veicot dažādus mācību uzdevumus. Pedagoģa un audzēkņu *sarunas* palīdz saskatīt un pievērst uzmanību detaļām, vizuālām vērtībām, tuvāk izprast ar saskatīšanu vai attēlošanu saistītas problēmas, lietu uzbūvi un jēdzienus. Mācību darbu tapšanas un izvērtēšanas procesā var izmantot *jautājumu un atbildi* metodi: mērķtiecīgi jautājumi var palīdzēt audzēknim analizēt mākslas darbus, saskatīt iespējamās kļūmes darba procesā, novērtēt darba procesu un tā rezultātu. Audzēkņa praktiskais darbs ir aktīvs process, kurā jautājumi un atbildes var būt gan formulētas vārdiski, gan risinātas darbībā – *ideju pieraksti, eseja, vērotā skicēšana*, tehnisko paņēmieni, mākslas darbu un *dabas studijas, kopēšana, avotu izpēte, materiālu atlase* u. c.

Atklājuma metodes pamatā ir audzēkņa daudzveidīga radošā darbība, eksperimentēšana un izzināšanas prieks. Skolotājs organizē mācību procesu tā, lai tas būtu *atvērts* skolēnu patstāvīgiem atklājumiem.

- Atklājuma metodes *Zīmēšanā* izmanto, audzēkņiem patstāvīgi izzinot kaut ko jaunu daudzveidīgos radošos mācību uzdevumos, kā arī mācoties no savām veiksmēm un kļūdām. Tās ir *eksperiments* un *praktiskais darbs* ar atšķirīgiem, atklājumus ietverošiem nosacījumiem – darbs ar jauniem materiāliem, tehnikām un izteiksmes veidiem.

MĀCĪBU DARBAM NEPIECIEŠAMĀS APRĪKOJUMS, MĀCĪBU TEHNISKIE LĪDZEKĻI, MATERIĀLI, INSTRUMENTI

Darbam nepieciešamas piemērotas telpas, zīmēšanas dēļi, molberti, prožektoru, skapis vai plaukti, ķebli, ģeometriskie priekšmeti, podesti, plāksnes, sadzīves priekšmeti, drapērijas. Uzskates līdzekļi - fondu darbi, reprodukcijas, grāmatas, žurnāli, speciālā mācību un metodiskā literatūra, mūsdienu tehnoloģiju iespējas.

Mācību materiāli- papīrs, zīmuļi (krāsainie, grafīta), ogle, pastēļi, dzēšamās gumijas, tuša, tušas spalvas, pildspalvas, marķieri, flomasteri, piespraudes, sangāna, krīts u.c. grafiskie materiāli.

IZMANTOJAMĀS LITERATŪRAS SARAKSTS

Dž. Mārtina Rokasgrāmata zīmēšanā un gleznošanā R.; A/S Preses nams, 1995.

V. Zirdziņa V. Vizuālās mākslas valodas ābece. Rīga, SIA „Madris”, 2004.

V. Zirdziņa Vizuālās mākslas valodas ābece. 1995.

I. Briška Kompozīcija R; Zvaigzne ABC, 2007

I. Briška Perspektīva un telpiskums R.; Zvaigzne ABC 2006.

Z. Kagaine Radošā domāšana vizuālajā mākslā R.; Zvaigzne ABC 2006.

- Z. Kagaine Tēlainā domāšana vizuālajā mākslā R.; Zvaigzne ABC 1999.
- V. Kavacs Mākslas valodas pamati R.; Zvaigzne ABC 1999.
- Bērna vizuālā darbība II daļa, Mākslas pedagogija R.; RaKa
- S. Austruma S. Savicka Konsultants vizuālajā mākslā R.; ZvaigzneABC 2000.
- A. Ozoliņa Nucho, M. Vidnere Māksla un pašatklāsmē R.; AGB, 1999.
- J. Kalnačs Arī sapņu zīmētājs Kārlis Padegs. 1993.
- R. Junkers Metodiskie materiāli zīmēšanā. 1998.
- M. Brūsa Mitforda zīmes un simboli. 1998.
- K. Miesnieks Zīmējumi. 1998.
- Anatomija māksliniekiem.
- Н.Ли Основы учебного академического рисунка 2005.
- Павлова А.А., Британов Е.Ю. Перспектива: Учебное пособие по графике и дизайну для студентов факультетов технологии и предпринимательства педагогических вузов
Издательство: МПГУ, 2011 г.
- Maria Montessori "The Montessori Method", BN Publishing, 2008
- M.Kundziņš Dabas formu estētika 2004.
- A.Gair The artist's handbook 2004.
- P.Hook The Natural world 2004.
- Shoes Grange book 2005
- Interneta resursi:**
- Baltic, Russian and Scandivian Art Territory, <http://www.artterritory.com/lv>
- LIDICE <http://www.mdvv-lidice.cz/en/>
- M.C.Escher, <http://www.mcescher.com/gallery>
- Mācību priekšmeta „Zīmēšana“ programmas vadlīnijas <http://kriic.lv/kat/dokumenti/programmu-paraugi>
- Museum of Fine Arts, Boston, <http://www.mfa.org/>
- Nacional Gallery of Art, <http://www.nga.gov>
- Nacional Gallery of Victoria, <http://www.ngv.vic.gov.au/>
- Visual Art Enciklopedija WIKIART <http://www.wikiart.org/en/paintings-by-style>
- <http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/programmas/pamskolai/vizmaksla.pdf>
- <https://www.lnkc.gov.lv>